

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

ימי עיון בחסידות

בימים ראשון-חמישי, כ"א-כ"ה במנחם-אב, תוגש בע"ה סדרת שיעורים מיוחדת בסוגיות מרכזיות בתורת החסידות, מפי גדולי המשיעים. השיעורים יתקיימו בשעות הערב בהיכל מנחם, רח' ישעיהו 22 ירושלים. לפרטים: 02-5384928. הקהל מוזמן.

תקליט ואירוע

הופיע סוף-סוף התקליט השלישי בסדרת **עצם הנשמה**, מאת הרב **יאיר כלב**. בתקליט, הקרוי **עבודת הלב**, שנים-עשר ניגונים חסידיים מקוריים ועמוקים, המוגשים בעיבוד מושקע ואיכותי. משפחת הרב גם מזמינה את הציבור לערב הודיה לרגל החלמתו, ביום חמישי, ב' באלול, בשעה 9 בערב, בחצר ביתו בכפר-חב"ד. טל' 052-6169770.

המשפיע ר' מענדל

המשפיע ר' **מענדל פוטרפס** היה אחת מדמויות-המופת החסידיות בדור האחרון. **היכל מנחם** הפיק תקליטור וידאו שבו אפשר לראות את ר' מענדל בלימוד, בתפילה, בהתוועדות ועוד. 36 דקות של צפייה בחסיד אותנטי. טל' 02-5384928.

פרידה ואיחולים

מערכת 'שיחת השבוע' נפרדת כאן, בצער, מהסופר **זלמן רודמן**, שכתב בשש-עשרה השנים האחרונות את הסיפור השבועי ואת המדור 'חיים יהודיים'. אנו מאחלים לו הצלחה רבה בהמשך דרכו הספרותית, ובטוחים שהמוני הקוראים יסיפו ליהנות מכתבתו המשובחת, בכל בימה שיבחר.

זמני השבוע

ניו-יורק	7:52	דטרויט	8:32	מיאמי	7:48	לוס-אנג'לס	7:35
ניסחת השבת	7:52	דטרויט	8:32	מיאמי	7:48	לוס-אנג'לס	7:35
צאת השבת	8:55	דטרויט	9:36	מיאמי	8:42	לוס-אנג'לס	8:33

פרקי-אבות השבוע: פרק ה

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 972-3-9607588 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

השקר אינו ראוי להבנה

כל עם מטפח את האהבה למולדתו ואת זיקתו לארצו. דווקא העם היהודי מחפש פתאום להבין את הצדק של אויביו, השואפים להשמידו

הארץ הזאת ניתנה נחלת-עולם לעם-ישראל.

טיפוח תודעת ה'נַכְבָּה' הוא הרסני גם מבחינתם של הערבים. תודעה זו מחנכת לשנאת-ישראל ולגזל ארצו של העם היהודי. איסור גזל הוא אחד משבע מצוות בני-נוח, שגם אומות-העולם נצטוו לקיימן. גוי הגוזל מעם-ישראל את נחלתו עובר אפוא על איסור גזל וגורם רעה לעצמו.

אבל גם אם נניח שהערבים רשאים לראות את הדברים ראייה אחרת, וכי זכותם להאמין שארץ-ישראל שייכת להם וכי אנו הפולשים הזרים - הרי אנו ודאי צריכים לדחות תפיסה זו על הסף, כשם שהאיילה אינה מוכנה להראות אפילו שמץ של הבנה ל'צדק' של הנמר הדולק אחריה.

אנחנו צריכים לטפח בכל העוצמה את התודעה שלנו, כי הארץ הזאת היא נחלת אבותינו, שאותה קיבלנו מאת בורא העולם ומנהיגו. אנחנו צריכים להחזיר בילדינו את אהבת הארץ, כפי שעברה מדור לדור. שכל ילד יהודי ידע על-פה את התיאור המופלא של הארץ המופיע בפרשת השבוע: "כי ה' אלוךך מביאך אל ארץ טובה, ארץ נחלי מים, עיינות ותהומות, יוצאים בבקעה ובהר. ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון, ארץ זית-שמן ודבש".

לא ככל העמים

עצם העובדה שצריך להסביר דברים פשוטים ויסודיים כל-כך היא ההוכחה שמשעה בסיסי ביותר השתבש אצל חלק גדול מהציבור. לא תמצאו תופעה כזאת בשום מקום אחר בעולם. כל עם מטפח את האהבה למולדתו ואת זיקתו לארצו. דווקא העם היהודי, ששב לארצו אחרי כאלפיים שנות נדודים, מחפש פתאום להבין את הצדק של אויביו, השואפים להשמידו.

אולי זו הוכחה נוספת כי עם-ישראל אינו ככל העמים, וכי גם ערכים אנושיים בסיסיים כל-כך, כאהבת המולדת ויצר הקיום של העם, אינם יכולים להתקיים במנותק מהאמונה היהודית ומהזיקה לתורת-ישראל. אלה שורשי קיומו של העם היהודי, ורק כך נוכל להחזיק בארצנו ולחיות כאן בביטחון.

רבים וטובים חשים תחושה גוברת והולכת שדבר-מה יסודי ובסיסי השתבש אצל חלק גדול מקובעי המהלכים בארץ. שוב אין זה ויכוח על מדיניות ועל צעד כלשהו, אלא תהליך עמוק הרבה יותר. משהו נפגע בתחושת הצדק הבסיסית שלנו, כיהודים. אותם גורמים מתנהלים כאילו היו מהאו"ם במקרה הטוב, ולפעמים הם אף מביעים הבנה יתרה לאוייב מלבני-עמם.

כזאת היא החלטתה של שרת החינוך לאשר ספר לימוד שבו ניתנת לגיטימציה לתפיסתם של הערבים, כי שיבת היהודים לארצם היא 'נַכְבָּה', אסון. ההסברים כי צריך 'להבין את שני הצדדים' רק מחריפים את הדאגה. עם שמתחיל להבין את אויבו מוכיח כי איבד למעשה את יצר הקיום היסודי ביותר.

הנמר והאיילה

בפלפולי מחשבה אפשר למצוא הסברים לכל דבר, גם לדברים המעוותים ביותר, אבל זו רק הוכחה לגמישותו של ההיגיון האנושי. גם אדם שאינו בריא בנפשו יכול לשטוח מערכת שלמה של הסברים ונימוקים. בחושינו הטבעיים אנו יודעים להבחין בין היגיון בריא לבין נפתולי מחשבה סהרוריים.

הנמר, הרודף אחר האיילה, צודק מבחינתו: הוא צריך לאכול ולהביא טרף לצאצאיו; אבל עדיין לא ראינו את האיילה שתביע הבנה לצדק של הנמר. היא, מבחינתה, עושה הכול כדי להימלט ממנו, גם אם משמעות הדבר שהנמר וגוריו יגוועו ברעב. אין היא אמורה להבין את הצדק של הטורף, אלא כל-כולה מרוכזת בצדק שלה - לשרוד, להתקיים, ולגדל מספר גדול ככל האפשר של צאצאים בריאים וקליר-רגליים.

הערבים מטפחים תודעה שהם בעליה המקוריים של הארץ, וכי אנחנו, היהודים, הננו פולשים זרים, שבאנו לארץ לא-לנו וגירשנו אותם. האמת היא שגם מבחינתם זו תפיסה מעוותת, שכן גם הם מכירים בקדושתה של תורת ישראל, ומשה רבנו מכונה אצלם 'נְבִי מוֹסֵה'. הם יודעים אפוא כי

המצווה נקראת על-שם גומרה

תיקרא על שמם. כל המצוות שקיימו אבותיהם במשך ארבעים שנה במדבר ייחשבו כמצוות הדור שנכנס לארץ, שהרי אין המצווה נקראת אלא על-שם גומרה.

עידוד מיוחד

בדברים האלה יש גם הוראה מיוחדת לימינו: דורנו הוא דור 'עקבתא דמשיחא', שיזכה בקרוב לצאת מהגלות וללכת לגאולה האמיתית על-ידי משיח-צדקנו. עלינו לזכור שאין המצווה נקראת אלא על-שם גומרה - הגאולה תבוא בזכות המצוות שמקיימים בדור הזה.

ידיעה זו צריכה לתת עידוד מיוחד לכל יהודי, להוסיף בקיום התורה והמצוות, ועל-ידי כך להחיש את הגאולה על-ידי משיח-צדקנו. במיוחד צריכים לזכור זאת כל מי שהתחילו לעסוק בדברים המחייבים את הגאולה, כמו הפצת המעיינות חוצה. הואיל והתחילו ("אם התחלת במצווה, גמור אותה"), עליהם להמשיך לפעול בזה, עד גמר וסיום העבודה, בביאת משיח-צדקנו במהרה בימינו.

(לקוטי שיחות כרך יט, עמ' 94)

שהכוונה למצווה שאפשר לקיימה עכשיו.

רש"י מביא על כך שני פירושים. תחילה הוא אומר: "כל המצווה - כפשוטו". כלומר, הכוונה לכל המצוות ולא למצווה אחת כלשהי. אולם פירוש זה יש בו כמה קשיים. ראשית, למה נקראות כל המצוות 'מצווה' (אחת)? ושנית, אם הכוונה לכל מצוות התורה, הרי בשלב שבו בני ישראל עומדים, לפני הכניסה לארץ, ביכולתם לקיים חלק מועט בלבד מכל מצוות התורה.

העיקר לסיים

לכן מביא רש"י עוד פירוש: "ומדרש אגדה - אם התחלת במצווה, גמור אותה. שאינה נקראת המצווה אלא על שם גומרה". דברים אלה יש להם משמעות מיוחדת לשלב שבו בני-ישראל עומדים עכשיו - הם עומדים לסיים ולגמור את המשימה של הכניסה לארץ, שלקראתה חתרו בני-ישראל במשך ארבעים שנה.

משה מעורר את בני-ישראל להקפיד הקפדה יתרה על קיום המצוות, שכן על-ידי כך יזכו שהכניסה לארץ - שעליה עמלו אבותיהם -

דברים האמורים בספר דברים הם הדברים שמשם רבנו אומר לבני-ישראל בעמדם בעבר הירדן, ערב הכניסה לארץ-ישראל. משה התחיל לומר את הדברים "בעשתי-עשר חודש באחד לחודש", כלומר, בראש-חודש שבט. פרשת עקב נאמרה כנראה באותו יום, או בימים הסמוכים לו.

בתחילת הפרשה משה מצווה את בני-ישראל להשמיד את כל האלילים שיימצאו בארץ-ישראל, ולא לחמוד את פסלי הכסף והזהב, שעלולים להכשיל את העם בעבודה זרה. בהמשך לכך הוא אומר: "כל המצווה אשר אנוכי מצווך היום תשמרון לעשות, למען תחיון ורבייתם ובאתם וירשתם את הארץ".

מהי ה'מצווה'?

מהי "כל המצווה"? לכאורה מתבקש לומר שהכוונה לאותה מצווה שציווה משה קודם לכן (השמדת האלילים). אולם קשה מאוד לפרש כך, מכיוון שמשם אומר כי בזכות קיום המצווה יבואו וירשו את הארץ, ואילו קיום המצווה בפועל יכול להיות רק לאחר הכניסה לארץ. מכאן

מן המעיין יראת ה' | מאת הרב אליעזר ברוד

גודל האימה

"ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי-אם ליראה את ה' אלוקיך" (דברים יב). הבעל-שם טוב היה אומר: תמה אני עליך, גוף עלוב, שאין אתה מתפורר מאימת בוראך.

צריך יראה

כשיש יראת ה' - מה טוב, וכשאין יראה חס' ושלוש, ודאי שצריך האדם להיות שרוי בפחד ובמורא, שכן כל ענייני העולם אינם שווים מאומה כנגד חוט השערה של יראת-שמים.

(רבי אהרן השני מקרלין)

יראת בושת

הציווי של יראת ה' אינו על יראת העונש, שכן על יראת העונש אין צורך לצוות. אלא הציווי הוא על יראה נעלית יותר והוא 'יראת בושת', שהאדם מפחד לעבור עברה שכן הוא מתבייש מגדולת הבורא, בדוגמת אדם שמתבטל לפני אדם גדול.

(כתר שם טוב)

עדיפה יראת העונש

יראת העונש אינה עבודה תמה, שהרי האדם נזהר

מחטא מתוך דאגה לעצמו. ובכל-זאת התורה מזהירה על העונש הצפוי לחוטא, כדי שיראת העונש תצילנו מהחטא. אמנם היראה הבאה מפנייה אישית אינה שלמה, אבל החטא גרוע ממנה.

(אור התורה)

יראה מהחטא עצמו

יראת חטא משמעותה שהאדם ירא לנפשו שלא להיפרד מהקב"ה על-ידי שום חטא ועוון, אפילו לא על-ידי איסור קל של דברי חכמים, כפי שנאמר (ישעיה נט,ב): "כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלוקיכם".

(לקוטי תורה)

נותנים מיד

"הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים" (ברכות לג,ד). "הכול בידי שמים" - כל הדברים שמבקשים עליהם, כשרוצים למעלה נותנים אותם, וכאשר לא רוצים למעלה אין נותנים אותם; "חוץ מיראת שמים" - כשמבקשים על יראת שמים, נותנים תמיד.

(הרבי המהר"ש מליובאוויטש)

אמרת השבוע

בעבור מה להיאסר

לאחר המהפכה הקומוניסטית תבעו השלטונות מכל האזרחים למסור למדינה את אוצרות הזהב שברשותם. מי שנחשד בהסתרת זהב, היה נכלא ועובר עינויים, כדי לגלות את מקום מסתורו של הרכוש.

רבים מעשירי היהודים בעיר יקטרינוסלב ניסו להסתיר את הזהב שברשותם, ונכלאו ועונו. רב העיר, רבי לוייזחק שניאורסון, החליט לבקדם בכלא ולהוכיחם על שהם מסכנים את חייהם ואת שלום בני-משפחתם בעבור כסף זהב.

בהיכנסו אמר להם: "אם אתם רוצים לשבת בכלא - אדרבה, שבו בעבור שמירת שבת וקיום התורה והמצוות; אבל להיכלא ולסבול עינויים בעבור זהב - זה דבר מנוחך ובלתי-הגיוני". דבריו שכנעו רבים, ובכך ניצלו חייהם.

ההספד הנועז

במראהו החיצוני היה דומה לצעירים רוסים בני-גילו. כמותם למד באוניברסיטה, ומשם שלחוהו מפעם לפעם ל'משימות לאומיות' בקולחוז. חבריו לעבודה נשלח מפעם לפעם למשימות בעיר: קניות, הובלת מצרכי חלב ותוצרת חקלאית וכדומה. אולם לצד המשימות שהוטלו עליו, היה מנצל את הביקור בעיר לעיסוק אחר לגמרי.

הוא היה מגיע בחשאי ליהודים ומברר אצלם אילו צורכי דת ותשמישי קדושה חסרים להם. כעבור זמן היה מתגנב לבתיהם ופורק מילקוטו את 'סחורתו': מזוזות, ציצית, סידורים, לוחות של אלף-בית וכדומה.

זה היה בשנים הראשונות שלאחר המהפכה הקומוניסטית. השלטון דיכא את הדת, והמגמה הכללית הייתה להיות חלק מהעולם ה'נאור' הצועד לעתיד חדש. צעירים יהודים רבים הצטרפו לתנועת הנוער הקומוניסטית, ה'קומסומו'.

משפחות יהודיות מעטות מצאו את העוז לעמוד מול רוחות הזמן ולהישאר נאמנות ליהדות. בעיר יקטרנוסלב (כיום דנייפרופטרובסק) שאבו היהודים הללו עידוד מרבי לייצחק שניאורסון, רב העיר והמחוז, אשר גם בימי האימים של השלטון החדש הוסיף ביתו להיות מקור של תורה ואמונה.

בניו, מנחם-מענדל (לימים הרבי מליובאוויטש), ישראל-אריה-לייב ודובער, היו ידועים בכישרונותיהם הנדירים וביראתם הקודמת לחכמתם.

סמוך לבית הרב התגורר נער בגיל תיכון, מבית שאינו שומר מצוות, מרדכי גוראריה שמו. הנער, שכונה מיטיה, היה בעל אופי עדין ואציל-נפש, וידידותו עם בני הרב השפיעה עליו עמוקות, עד שנגעשה שומר מצוות וירא-שמים.

חבריו ומוריו בתיכון לא ידעו בדיוק על השינוי שהתחולל בו, אך חשו כי ליבו כבר אינו עמו. בעקבות זאת החל מיטיה לסבול רדיפות ועלבונות. כשסיים את לימודיו בתיכון ורצה להתקבל לאוניברסיטה, נדחה בשתי ידיים. כשניסה שוב, השיב לו ראש האוניברסיטה בלעג: "לך אל שניאורסון שיעזור לך". אך לבסוף קיבלוהו.

דווקא בימי שהייתו בקולחוז זכה לאהדה כללית. גם הגויים אהבוהו. הממונים עליו היו מרוצים מעבודתו, והדבר אפשר לו לנהל את חייו הכפולים. מדי יום היה משכים ויוצא

לשדה. בהיותו נמוך-קומה הסתתר בין גבעולי התיירס, הניח תפילין, כיסה את התפילין בכובעו, והתפלל. הוא נהג להתכתב עם הרב. מכתביו עסקו בשאלות הכרוכות בשמירת

מצוות במקומו החדש. מדי פעם בפעם היה מגיע אל הרב ומקבל ממנו שליחויות חדשות, להעביר תשמישי קדושה בחשאי ליהודי הסביבה. פעם אחת, באמצע הלילה, בא לפתע

לומדים גאולה | מאת מנחם כרוז

מורדות ועליות

הדרך אל הגאולה אינה דרך ישרה וחלקה אלא היא עוברת ירידות ועליות, נפילות וזינוקים קדימה. גם חייו של אדם, מטבעם, אינם זורמים בקצב אחיד ובמסלול קבוע. נכון יותר לתארם כשורה של עליות ומורדות, ואף של נפילות ממש.

כולנו מכירים את טעמה של הירידה או הנפילה הרוחנית. זו מתרחשת בדרך-כלל לא-הרחק מן העלייה. היא באה במפתיע. פתאום האדם מאבד את האש הפנימית שבערה בו, את החום וההתלהבות. הוא חש יובש וקרירות. לפתע מתעוררים בו כל מיני כוחות ומטרידים אותו בעוצמה גוברת. הוא עומד נבוך ומבולבל ואינו מבין למה כל זה קורה לו דווקא לאחר עלייה יפה כל-כך.

שלב המעבר

תורת החסידות (ראה הקדמה ל'שער הייחוד והאמונה' בתניא) מסבירה כי הירידה היא שלב טבעי במעבר מדרגה אחת לדרגה גבוהה הרבה יותר. האדם אינו צריך ליפול ברוחו נוכח הירידה שחלה אצלו, אלא להפך, עליו להתעודד ולהתחזק לקראת העלייה העצומה הצפויה לו לאחר הירידה.

ההסבר נעוץ בכלל, שבין 'ש' ל'יש' חייב להיות מצב של 'אין'. בין שליבה אחת לשליבה שנייה בסולם, יש חלל ריק. כשמדובר בעלייה קטנה, מדורגת, שלב ה'אין' הוא זעיר, ולפעמים כמעט לא-מורגש. אך כאשר צריך האדם לעלות למדרגה גבוהה לא-ינ-ערוך ממדרגתו הקודמת, הוא חייב לעבור שלב של ירידה ואף נפילה, שבמהלכו הוא משתחרר מהמושגים ומאמות-המידה של דרגתו הקודמת, ונפתח למושגים החדשים של הדרגה החדשה.

כאשר מדובר בעלייה של ממש לדרגה חדשה לגמרי, אי-אפשר להישאר בעולם המושגים של הדרגה הקודמת. השלב הקודם - אף שהוא טוב וקדוש - עלול להפריע לתהליך הקליטה של המושגים החדשים, וחייבים להיפרד ממנו. מצב זה, שבו האדם עוזב את דרגתו הקודמת, אך טרם קיבל את דרגתו החדשה - הוא היוצר את הירידה או הנפילה.

משלים רבים מובאים על כך. למשל, גרעין שעליו להירקב לגמרי בטרם יצמח ממנו אילן חדש. כך גם בתהליך של לימוד והבנה, יש שמופיעה קושיה חזקה ומותירה את העניין באי-הבנה מוחלטת, ולאחר מכן מגיעים להבנה מעמיקה וחדשה בסוגיה. העיקרון הוא, שהירידה מאפשרת את צמיחתו של שלב חדש ונעלה יותר.

הגמרא (בבא-מציעא פה"א) מספרת על ר' זירא, שכשעלה לארץ-ישראל קיבל עליו להתענות מאה תעניות, כדי לשכוח את התלמוד הבבלי, שלא יבלבל אותו בבואו ללמוד את תורת ארץ-ישראל, שעמדה במדרגה גבוהה יותר. זו דוגמה מובהקת לתפקידה של הירידה, הכנה לקראת עלייה גבוהה ומחודשת.

ליפול ולקום

על כך נאמר (משלי כד, טז): "שבע ייפול צדיק וקם". ה'נפילה' אצל הצדיק אינה תאונה שקורית לו, אלא חלק מעבודתו ושלב שהוא אפילו הכרחי בהתקדמותו ובהתעלותו. העליות והירידות מעידות שהוא שרוי בתהליך של עלייה, שהוא חי ומתקדם. דווקא יציבות ממושכת עלולה לרמוז על קיפאון בעבודת ה'. אדם שדרכו ישרה לפניו ואין בה עליות ומורדות, יש לו בהחלט סיבה לחשוש שמא דרכו אינה דרך של צדיקים.

אולם גם כאשר הצדיק 'נופל' - אין זו נפילה אמיתית, ככתוב (תהילים כד, כז): "כי ייפול לא יוטל". אמנם הוא ירד ממדרגתו הקודמת, אך עודנו במדרגה גבוהה למדי. ר' זירא, לאחר שביקש לשכוח את התלמוד הבבלי, לא נהפך חלילה לעם-הארץ. הוא נשאר תלמיד-חכם, אלא ששכח את הכללים ושיטות הלימוד של בבל. גם בעת הירידה נשאר באדם רושם מסוים ממדרגתו הקודמת, ובכוחו הוא עולה ומגיע לדרגתו החדשה. וכך, גם בירידה שלפני הגאולה, כבר מתנוצץ אור הגאולה, והיא המובילה אל הגאולה.

לקולחוז מפקח חדש. הלה הבחין באורות מנצנצים והתקרב אליהם. לנגד עיניו נגלתה שורת נרות דולקים, עשויים משמן שניצוק לתוך תפוחי אדמה. בהיותו יהודי הבין מיד כי אלה נרות חנוכה, ומיהר להעביר את המידע ה'מרשיע' לממונים עליו. כעבור כמה ימים פוטר מיטיה מתפקידו.

הצעיר לא הניח לעובדה זו להכניע את רוחו. להפך, הוא התמיד עוד יותר בלימודיו, והקפיד לקיים כל מצווה במסירות-נפש.

גם את לימודיו באוניברסיטה המשיך כסדרם. כאשר הגיעו הימים הנוראים, היה הולך בבוקר לאוניברסיטה כדי שנוכחותו תירשם, ומשם היה פונה לבית הרב כדי להתפלל.

יום קיץ אחד אירע מאורע טרגי. הצעיר, שכבר עמד בקורס השלישי באוניברסיטה, ירד לרחוץ בים, נקלע למערבולת וטבע.

מנהלי האוניברסיטה ביקשו לערוך את ההלוויה כדרכם, ופנו לאחותו של הצעיר, שהייתה קומוניסטית ומזכירה בכירה בבית-חרושת ממשלת, לקבל את הסכמת המשפחה.

האחות מיהרה אל הרב ובדמעות אמרה לו: "רבי, רצונו של אחי מיטיה הוא רצונך, ככל אשר תצווה כן נעשה".

האחות, אגב, שילמה מחיר על כך. אף-על-פי שביקורה בבית הרב היה חשאי, הגיעו הדברים לאוזני השלטונות. כאשר ניסתה להתקבל למפלגה הקומוניסטית, נענתה בלאו מוחלט, בעוון פנייתה אל הרב בעניין הלוויית אחיה.

ההלוויה נערכה אפוא כדת וכדין. רבים מבני העיר באו לחלוק לו כבוד אחרון. גם מטעם האוניברסיטה הגיעה משלחת רשמית של סטודנטים רבים עם מוריהם. הללו לא השתתפו בפועל בהלוויה, אלא עמדו בצד.

בדברי ההספד שנשא הרב תיאר את אורח-חייו המיוחד של הנער, וכיצד הקפיד, גם בבית וגם באוניברסיטה, על שמירת התורה והמצוות, קלה כחמורה.

"דעו לכם", פנה בקול תקיף אל הצעירים שעמדו שם, "כי מרדכי היה דוגמה חיה, שאפשר להיות יהודי מאמין שומר מצוות, ועם זה להיות 'איש בין אנשים', אהוב ומוערך".

דבריו הרשימו עמוקות את כל הנוכחים. זמן רב לאחר המאורע עודדה דבריו בחוגים מגוונים. עם זה, רבים היו משוכנעים שבגלל נאומו של הרב ישימו השלטונות את ידם עליו וישלחוהו לסיביר.

כעבור שלוש שנים אכן נאסר רבי לוי-יצחק והוגלה לגלות במזרח אסיה. הוא נסתלק במקום גלותו, באלמה-אטה, ביום כ' במנחם-אב תש"ד.

התפילה שגברה על שלטון הדיכוי

ההישאר ברוסיה הייתה קשה מנשוא, ולכן הגשנו עוד ועוד בקשות. בחודש אדר תשכ"ט הגשנו עוד בקשה, אבל היינו נואשים למדיי".

תפילה על הציון

לר' יעקב היה ידיד, ר' יוסף נימוטין שמו. הוא זכה לשמש את רבי לוי יצחק שניאורסון בהיותו באלמה-אטה, ולאחר מכן הגשינו על קברו. "הכרתו אותו מצ'רנוביץ, שאליה הגעתי לאחר שחרורי", מספר ר' יעקב. "באותו זמן התגורר ר' יוסף בצ'רנוביץ, ואני לנתי בביתו זמן-מה. התיידדנו מאוד. לאחר מכן הוא חזר לאלמה-אטה, אך מפעם לפעם היה מגיע לטשקנט והיינו נפגשים".

פתאום צץ רעיון במוחו של ר' יעקב: הוא התקשר בטלפון לידידו, ר' יוסף, וביקשו להניח 'פדיון-נפש' על ציון קברו של רבי לוי יצחק ולעורר רחמים עליו ועל משפחתו, שיזכו לצאת מרוסיה ולהגיע לארץ-ישראל. ר' יוסף הבטיח לו למלא את בקשתו ולהתפלל בעבורו.

"הם עומדים לצאת"

למחרת התקשר ר' יוסף לחברו ואמר: "עשיתי כבקשתך, והלכתי להתפלל בעבורכם בציון. כשיצאתי מהציון הקדוש - התעלפתי". ר' יעקב תמה לפשר ההתעלפות ור' יוסף השיב: "בעומדי בציון הייתה לי הרגשה שהבקשה נתקבלה. הדבר ריגש אותי מאוד, וכאשר יצאתי מהמקום וחשבתי שנהג, אתם עומדים לצאת מאחורי מסך הברזל,

בבות יהודים עוברים מדי יום ביומו ליד בית-חב"ד שבתחנה המרכזית החדשה בתל-אביב. הם פוגשים שם יהודי מבוגר, עטור זקן לבן, המציע לעוברים ושבים להניח תפילין. רבים אומרים שאינם יכולים לסרב לו, גם אם הם ממהרים. על משמרתו זו הוא עומד זה למעלה מעשור, מאז יצא לגמלאות.

ר' יעקב לפקיבקר, תושב בני-ברק, שנכנס זה עתה לשנתו השמונים, נושא עמו סיפור מיוחד ומופלא, הקשור לצדיק והמקובל רבי לוי יצחק שניאורסון (אביו של הרבי מליובאוויטש), שיום הסתלקותו חל בכ' במנחם-אב. ר' יעקב הוא יהודי צנוע, הבורח מן הפרסום. בקושי רב הצלחנו לחלץ מפיו את עיקרו של הסיפור, ואת שאר הפרטים דלינו מרעייתו, הגב' שרה, ומבני-משפחה אחרים.

שבע שנים בסיביר

זה היה בשנת תשכ"ט. ר' יעקב ורעייתו נותרו אחרונים מכל בני-משפחתם מאחורי מסך הברזל. פעמים רבות הגישו בקשות לצאת מברית-המועצות, ונענו בסירוב. אחת הסיבות לסירוב המוחלט הייתה העובדה שר' יעקב זכה להיאסר על-ידי השלטון הקומוניסטי ובילה שבע שנים קשות ומרות בסיביר.

הם התגוררו אז בטשקנט שבאוזבקיסטן, עם שלושה ילדים (עוד ארבעה נולדו בארץ). מספרת שרה: "מדי מחצית השנה הגשנו בקשה חוזרת, ושוב ושוב נענינו בסירוב. הבהירו לנו שאין סיכוי שנקבל היתר יציאה, אבל המחשבה שנגור עלינו

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

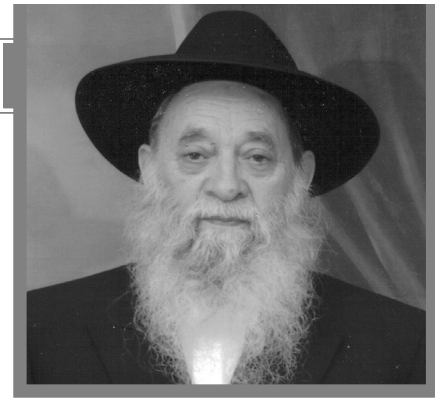
תפילת תשלומין

שאלה: מי ששכח להתפלל, כיצד יתקן זאת?

תשובה: מי ששכח ולא התפלל תפילת שמונה-עשרה ('עמידה'), וכבר עבר זמנה, צריך להתפלל לאחר תפילת שמונה-עשרה הבאה תפילה לתשלומין. אם שכח ערבית, ישלים אותה בשחרית. שכח בשחרית, ישלים במנחה. וצריך להתפלל את תפילת ההשלמה סמוך לתפילה של אותה שעה. אם שהה הרבה לאחריה, לא יוכל להתפלל עוד את תפילת התשלומין. בין שתי תפילות יפסיק (לאחר 'נפילת אפיים') ב'אשרי' (בשחרית) או בפרק תהילים אחר (במנחה או בערבית).

מי ששכח להתפלל תפילה וניגש להתפלל את התפילה שאחריה כשליח-ציבור, יוצא ידי חובת התשלומין בחזרתו את התפילה בקול רם.

טעה ולא התפלל מנחה ביום שישי - מתפלל פעמיים



ר' יעקב לפקיבקר. לעורר רחמים בציון הצדיק

ואני אאבד את אחד מאחרוני ידידי שעוד נותרו כאן - התעלפתי!".

בדיק באותו זמן ביקשה אחותו של ר' יעקב, הגב' טייבל ליפסקר, שהתגוררה בארה"ב, לשלוח לאחיה תבילה. היא כתבה על כך לרבי מליובאוויטש. למרבה תדהמתה השיב לה הרבי: "אין צורך, הם כבר עומדים לצאת משם". הדבר היה פלאי לחלוטין, שכן מהשלטונות עדיין לא נתקבלה שום תגובה, ולאורה לא היה להם שום סיכוי לצאת. אולם לא חלפו ימים רבים ומשפחת לפקיבקר קיבלה את ההיתר ויצאה מעמק הבכא.

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

917-892-4908

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום ניתן לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545,
Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

Levi Hartman
לוי הרטמן

Office: 718-871-8282 x128
Cell: 646-335-8818
Fax: 718-633-0499

www.levifunding.com
3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218

דובר עברית

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין

321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company